

Tahsin Saraç

.....BÜYÜK.....

FRANSIZCA-TÜRKÇE
SÖZLÜK

.....

GRAND DICTIONNAIRE FRANÇAIS - TURC

*100.000'den fazla Fransızca sözcük,
kalıpsöz ve deyimlerin Türkçe karşılıkları*

Tahsin Saraç

Büyük
FRANSIZCA-TÜRKÇE
SÖZLÜK

GRAND DICTIONNAIRE FRANÇAIS-TURC

Can Yayınları: 1806

© Tahsin Saraç, 2009

© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2009

Türk Dil Kurumu'nda 1. basım: 1976

Adam Yayınları'nda 1.-13. basımlar: 1985-2005

Can Yayınları'nda 1. basım: Mart 2009

2. basım: Eylül 2009

Bu kitabın 2. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Kapak tasarımı: Erkal Yavi

Kapak düzeni: Semih Özcan

Dizgi: Güldal Yurtođlu

Düzelti: Fulya Tükel

Kapak baskı: Çetin Ofset

İç baskı: Türkmenler Matbaası

cilt: Derya Mücellit

ISBN 978-975-07-1052-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Tahsin Saraç

Büyük
FRANSIZCA-TÜRKÇE
SÖZLÜK

GRAND DICTIONNAIRE FRANÇAIS-TURC

SUNUŞ

Şair, dilci, yazar ve çevirmen Tahsin Saraç'ın, yıllarını verdiği bir uğraş sonucunda gerçekleş-tirdiği *Büyük Fransızca-Türkçe Sözlük*, ilk kez 1976'da Türk Dil Kurumu'nca yayınlanmıştı. Kendi alanında büyük bir boşluğu dolduran ve en güvenilir kaynak kitaplar arasına giren bu yapıtın gözden kaçırılmaması gereken özelliği, çağdaş sözlükbilim ilkelerine ve bilimsel yönetime bağlı kalınarak hazırlanmış olmasıydı. Tahsin Saraç, *Büyük Fransızca-Türkçe Sözlük*'ü Adam Yayınları için yayına hazırlarken, yeniden gözden geçirmiş, hem Fransızca hem de Türkçenin son elli yıldaki evrimini göz önüne alarak dörtte bir oranında genişletmişti.

Tahsin Saraç, yapıtın Adam Yayınları'ndaki basımı için kaleme aldığı Önsöz'de, *Büyük Fran-sızca-Türkçe Sözlük*'ün temel özelliklerini şöyle açıklıyordu:

“Gerek anlam, gerek örneklendirme yönünden, Fransızca ve Türkçedeki belli başlı bütün söz-lüklerin taranmasıyla hazırlanan bu sözlükte, Fransızca sözcükler Türkçe karşılıklarıyla verilmeye çalışılmış, tanımlamalar ve dolaylamalardan elden geldiğince ve özellikle kaçınılmıştır. Böylece Türkçenin, gerek söz varlığı, gerek anlatım özelliği bakımından, en ileri Batı dilleriyle boy ölçüşebi-lecek bir dil olduğu bir kez daha kanıtlanmak istenmiştir.

“Kapatılmadan önceki Türk Dil Kurumu'nun 1982 yılına dek çıkarmış olduğu çeşitli terim söz-lüklerinde önerilen ve bugün çoğu tutunmuş sözcüklerin büyük bir bölümü bu sözlüğe alınmış, böy-lece bunlara daha bir işlerlik kazandırılmak amacı güdülmüştür.

“Gerekli görülen durumlarda, kimi sözcüklere tarafımızdan karşılıklar türetilmiş, bunlar ve baş-kalarınca yapılmış bütün öteki öneriler, başlarına bir yıldızcık (*) konularak belirtilmiş, yer yer de, yanlarında (°) işaretiyle belirlenen eski karşılıkları verilmiştir.

“Okunuşu kuraldışı sözcüklerin nasıl okunacağı, hemen sözcüğün yanındaki köşeli ayraç içinde sesbilim harfleriyle gösterilmiş, bu harflerin okunuşu ise bir dizelge halinde Sözlük'ün başında sunul-muştur. Sözlüğün H harfi bölümünde, la *honte, le *hangar örneği bütün H aspiré'ler, başlarına bir yıldızcık (*) konularak belirtilmiştir.

“Sözcüklerin anlamlarını daha iyi belirtebilmek için, kullanılışlarıyla ilginç örnekler ayraç için-de verilmiş, birden çok anlamı olan sözcüklerin anlamları numaralandırılmıştır. Sıfat ve eylemlerin, gerek adlar gerek eylemlikle aldığı çeşitli ilgeçler belirtilmiş, bunlarla ilgili örnekler yine ayraç içinde verilmiştir. Yalnızca anlamı anlaşılır kılmak zorunluğu duyulan yerlerde ve bir de sözcüklerin terimsel ya da deyimse bir nitelik taşıdığı durumlarda, örneklerin Türkçe karşılıkları verilmiş, bunun dışında Sözlük'ün oylumunu daha da arttırmamak için, bundan kaçınılmıştır.

“Kimi sözcüklerin anlamlarıyla ilgili örnekler ayraç içinde italik harflerle verilirken, sözcüğün çağrıştırdığı terim ve deyimler de kimi kez bu vesileyle verilmiştir; bu nedenle, ayraç içindeki örnek-lerin okunması özellikle salık verilir.

“Sözcüklerin çeşitli anlamları gösterildikten sonra, bir çengel (§) işaretiyle kalıpsözler, deyim-ler ve atasözlerine geçilmiş, bunlar da kendi aralarında abecesel sıraya göre düzenlenmiştir.”

Bu benzersiz sözlükte, 100.000'den fazla Fransızca sözcük, kalıpsöz ve deyim, hukuk, ticaret,

bilim, sanat, felsefe, teknoloji ve ekonomi terimlerinin Türkçe karşılıkları, kullanım örnekleri ve açıklamalarının yanı sıra Fransızca argo sözcükler ve atasözlerinin dilimizdeki karşılıklarını bulacaksınız.

Büyük Fransızca-Türkçe Sözlük, yalnızca öğrenim kurumları, öğretmenler ve öğrenciler için değil, araştırmacılar, bilim adamları, işadamları, çevirmenler ve dil öğrenenler için de onsuz edilemez bir başvuru kaynağı niteliği taşımaktadır.

CAN YAYINLARI

KISALTMALAR

<i>ad.</i>	Ad (isim)	<i>ibr.</i>	İbraniceden
<i>adıl.</i>	Adıl (zamir)	<i>ilg.</i>	İlgeç (edat)
<i>anat.</i>	Anatomi terimi	<i>ing.</i>	İngilizceden
<i>ar.</i>	Arapçadan	<i>isl.</i>	İslavcadan
<i>argo.</i>	Argo sözü	<i>isp.</i>	İspanyolcadan
<i>ask.</i>	Askerlik terimi	<i>it.</i>	İtalyancadan
<i>bağ.</i>	Bağlaç (rabıt)	<i>kim.</i>	Kimya terimi
<i>bel.</i>	Belirteç (zarf)	<i>lat.</i>	Latince
<i>bitb.</i>	Bitkibilim (botanik) terimi	<i>mant.</i>	Mantık terimi
<i>biy.</i>	Biyoloji terimi	<i>mat.</i>	Matematik terimi
<i>coğr.</i>	Coğrafya terimi	<i>mec.</i>	Mecaz olarak
<i>ç.</i>	Çoğul	<i>müz.</i>	Müzik terimi
<i>den.</i>	Denizcilik terimi	<i>ruhb.</i>	Ruhbilim terimi
<i>dilb.</i>	Dilbilim-Dilbilgisi terimi	<i>s.</i>	Sıfat
<i>diş.</i>	Dişil (feminin)	<i>t.</i>	Türkçeden
<i>ed.</i>	Edebiyat terimi	<i>tar.</i>	Tarih terimi
<i>ekon.</i>	Ekonomi terimi	<i>tekn.</i>	Teknik terim
<i>er.</i>	Eril (masculin)	<i>tkz.</i>	Teklifsiz konuşmada
<i>far.</i>	Farsçadan	<i>tic.</i>	Ticaret terimi
<i>fels.</i>	Felsefe terimi	<i>topl.</i>	Toplumbilim terimi
<i>fiz.</i>	Fizik terimi	<i>ünl.</i>	Ünlem (nida)
<i>fizy.</i>	Fizyoloji terimi	<i>vb.</i>	Ve benzerleri
<i>gçl.</i>	Geçişli eylem (Verbe transitif)	<i>yerb.</i>	Yerbilim (jeoloji) terimi
<i>gsz.</i>	Geçişsiz eylem (Verbe intransitif)		
<i>geom.</i>	Geometri terimi		
<i>gökb.</i>	Gökbilim terimi		
<i>hayb.</i>	Hayvanbilim (zooloji) terimi		
<i>hek.</i>	Hekimlik terimi		
<i>hlk.</i>	Halk ağzında		
<i>hkr.</i>	Hakaret yollu söylenir		
<i>huk.</i>	Hukuk terimi		

Fransızca kısaltmalar:

<i>qn.</i>	Quelqu'un (biri)
<i>qch.</i>	Quelque chose (bir şey)
<i>f.qch.</i>	Faire quelque chose (bir şey yapmak)

SESBİLİM ABECESİ VE İŞARETLERİN TÜRKÇEDEKİ YAKLAŞIK SES DEĞERİ

Ünlüler	Türkçede	Ünsüzler	Türkçede
<i>a</i>	(dar a)	<i>p</i>	(p)
<i>o</i>	(geniş a)	<i>t</i>	(t)
<i>e</i>	(kapalı a)	<i>k</i>	(k)
<i>ɛ</i>	(açık e)	<i>b</i>	(b)
<i>i</i>	(i)	<i>d</i>	(d)
<i>ɔ</i>	(geniş o)	<i>g</i>	(g)
<i>ø</i>	(dar o)	<i>f</i>	(f)
<i>u</i>	(u)	<i>s</i>	(s)
<i>y</i>	(ü)	<i>ʃ</i>	(ş)
<i>ø̄</i>	(dar ö)	<i>v</i>	(v)
<i>ø̄̄</i>	(geniş ö)	<i>z</i>	(z)
<i>ɔ̄</i>	(okunmaz ö)	<i>ʒ</i>	(j)
<i>ɕ</i>	(ç)	<i>l</i>	(l)
<i>ʂ</i>	(an)	<i>r</i>	(r)
<i>ʃ̄</i>	(on)	<i>m</i>	(m)
<i>ø̄̄̄</i>	(öü)	<i>n</i>	(n)
		<i>ɲ</i>	(ny)
		<i>ŋ</i>	(ng)
Yarı Ünsüzler			
<i>j</i>	(y)		
<i>w</i>	(u)		
<i>ɥ</i>	(ü)		

A

a

A, a er. 1. Fransız abecesinin ilk harfi olup Türkçedeki **a** sesini verir (*A majuscule: Büyük A; a miniscule: Küçük a*). § **Depuis A jusqu'à Z:**A'dan Z'ye dek; başından sonuna dek; baştan sona (*Il connaît le règlement depuis A jusqu'à Z: Yönetmeliği baştan sona biliyor. Une société pourrie depuis A jusqu'à Z:A'dan Z'ye çürümüş bir toplum*). **Ne savoir ni A ni B:** Okuma yazma bilmemek, okuma yazması olmamak, elifi görse mertek sanmak. **Prouver par A+B:** İki kere iki dört edercesine ortaya koymak, kesin olarak kanıtlamak (*Il me prouva par A+B que j'avais tort: Haksız olduğumu kesin olarak ortaya koydu*).

A, à ilg. 1. **A** ilgeci başlarında bulunduğu yada aralarında yer aldığı sözcüklerin türüne, bunlar arasındaki ilgiye ve eksiltili bir tümcede bulunmasına göre birçok anlam değişiklikleri gösterir; örneğin, iki adı birbirine bağladığında ikincisini birincisinin belirten yapı (*Machine à écrire: Yazı makinası. Machine à laver: Çamaşır makinası. Des bas au métier: Makina çorabı*). **2.** Kimi eksiltili tuncelerde yönelme anlatır (*Mort aux traitres: Hainlere ölüm, kahrolsun hainler. Honneur aux braves: Yaşasın kahramanlar*). **3.** Birincisinin başında **de** bulunan iki adı bağladığında, birincisinin başlangıç ikincisinin ise son durumda olduğunu gösterir (*La route d'*

Ankara à Bursa: Ankara-Bursa yolu. Du matin au soir: Sabahtan akşama dek). **4.** Birbirinin aynı olan iki tanımlıksız ad arasına girdiğinde, duruma göre, aralarında ya ardışıklık yada karşılaşma kurar (*Pas à pas: Adım adım. Face à face: Yüz yüze. Dos à dos: Sırt sırta*). **5.** İki sayı sıfatı arasına girdiğinde, o iki nicelik arasında kalan bir yaklaşıklık anlatır (*Vingt à trente personnes: Yirmi otuz kişi, yirmi otuz kadar kişi*). **6.** Birbirinin aynı olan ve nicelik anlatan iki sözcük arasına girdiğinde üleştirme belirtici yapar (*Marcher trois à trois: Üçer üçer yürümek*). **7.** Başına geldiği adıl ile birlikte iyelik düşüncesini pekiştiren bir deyim oluşturur (*Avoir une maison à soi: Kendinin bir evi olmak. Il a un style à lui: Kendine özgü bir biçemi var*). **8.** Bir ad ile bir eylemlik arasına geldiğinde, eylemlik adın niteliğini yada hangi işe yaradığını gösteren bir deyim oluşturur (*Maison à louer: Kiralık ev. Voiture à vendre: Satılık araba. Maître à danser: Dans öğretmeni. Chemise à laver: Yıkanacak gömlek*). **9.** Bir sıfatla bir eylemlik arasına geldiğinde, eylemlik sıfatın hangi bakımdan olduğunu yada onun derecesini anlatır (*Facile à dire: Söylenmesi kolay. Difficile à résoudre: Çözülmesi güç. Belle à adorer: Tapılacak kadar güzel, hayran olunacak kadar güzel*). **10.** Bir sıfat yada adıl ile bir ad yada adıl

arasına girdiğinde, birincisi ikincisinin konusunu gösterir (*Nuisible à la santé: Sağlığa dokuncalı, sağlığa zararlı. Semblable au loup: Kurda benzer*). **11.** Başında bulunduğu eylemlikleri başka bir eylemlğin yada eylemin nesnesi durumuna sokar (*Inviter à dîner: Yemeğe çağırarak. J'aime à lire des poèmes: Şiir okumayı severim*). **12.** Aralarında neden ve sonuç ilişkisi bulunan iki eylemle bir eylemlği bağladığında, ikincisi birincisinin derecesini gösteren bir belirteç niteliğine geçer (*Souffrir à crier: Bağırarak kadar acı çekmek*). **13.** Bir eylemlğin başına gelir, bu da bir eylemle nesne olursa “-cek bir şey” anlamını verir (*Il n'y a pas à manger: Yiyecek bir şey yok. Donnez-moi à boire: Bana içecek bir şey verin*). **14.** Bir eylemin yada eylem anlatan bir adın yöneltmiş olduğu tümleci göstermek üzere bu tümlecin başına getirildiğinde, Türkçedeki **-e** durumunu karşılar (*Aller à l'école: Okula gitmek. La soumission aux lois: Yasalara uyma*). **15.** Eylemden sonra gelen tümleç paha anlatan bir söz ise, o eylemin ne pahasına yapıldığını bildirir (*Dîner à trente francs par tête: Adam başına otuz franga yemek yemek*). **16.** Aralarında sonuç ve neden ilişkisi bulunan bir eylemle bir tümleci bağladığında, tümleç eylemin nedenini gösteren bir belirteç niteliğine geçer (*On accourut à ses cris: Çığlığı üzerine herkes koştu*). **17.** Eylemin yada adın anlattığı iş olduğu yerde kalyonsa yada anlam kımlandanışı yoksa, bu işin meydana geldiği yeri gösteren sözcüğün başına getirilir ve Türkçedeki **-de** durumunu karşılar (*Nous habitons au bord de la rivière: Çayın kıyısında oturuyoruz. Il vit à Ankara: Ankara'da yaşıyor*). **18.** Kimi kez, Türkçedeki **-den** durumunu verir (*Saisir quelqu'un aux cheveux: Birini saçlarından yakalamak. Puiser de l'eau à une fontaine: Bir çeşmeden su almak*). **19.** Kimi kez “önünde” anlamıyla kullanılır (*Il fut battu aux yeux de la foule: Kalabalığın önünde dövüldü, herkesin gözü önünde dayak yedi*). **20.** Kimi eylemlerin nesnesine **à** getirilir (*Songer à son frère: Kardeşini düşünmek. Jouer aux cartes: Kâğıt oynamak*). **21.** Başında **faire** eylemi bulunan eylemliklerin ikinci derecedeki nesnelere **à** ile yapılır (*Il fait accepter un cadeau à son maître: Öğretmenine bir armağan kabul ettirdi*). **22.** **Attendre, trouver, ouïr-dire, entendre, dire, voir, faire** eylemlikleriyle kurulan tümcelerde ikinci derecedeki nesnelere **à** ile yapılır (*J'ai attendu à vous parler que tout le monde fût sorti: Sizinle konuşmak için herkesin çıkmasını bekledim. J'ai entendu dire à votre frère que vous*

viendriez: Kardeşinizden geleceğinizi duydum. J'ai vu faire à ces hommes une action généreuse: Bu adamların mertçe bir davranışta bulduklarını gördüm). **23.** Bir eylemle bir tümleç arasına geldiğinde, bunlar arasındaki anlam ilgisine göre ikincisi birincisinin belirteci durumunda olur (*Vivre à peu de frais: Az masrafla geçinmek. Prendre quelqu'un à témoin: Birini tanık tutmak. Tenir à honneur: Şeref bilmek. Louer à l'année: Yılına kiralamak*). **24.** **Etre** eyleminden sonra geldiğinde, “birinin malı yada sırası olmak” anlamını kazandırır (*Ce livre est à ma sœur: Bu kitap kızkardeşimindir. C'est à vous de parler: Konuşmak sırası sizde, söz sırası sizin*). **25.** **Qui** adının başına geldiğinde, kimi kez, yarışma anlatan eksiltili deyimler meydana getirir (*Ils travaillaient à qui mieux mieux: Yarışmasına çalışıyorlardı, kim daha çok iş çıkaracak dercesine çalışıyorlardı*). **26.** Bir sayının yada sayıdan önce gelen adının başında bulunduğu, bir eylemin o sayı miktarında olan kişilerce yapıldığı anlatan bir adlı deyim oluşturur (*Louer une maison à trois: Üç kişi bir evi kiralamak. Etre à deux de jeu: Oyunda iki kişi olmak. A moi seul: Tek başıma*). **27.** Birine nispet edilen soyut anlamlı bir anlatıma getirildiğinde, ona görelilik ilgisine katar (*A ce que je crois: Sandığıma göre. A son gré: Keyfine göre*). **28.** Bir eylemlğin başına getirildiğinde, neden yada biçim anlatan bir bağ-eylem yada durum ve koşul anlatan bir deyim meydana getirir (*A baisser des mains les lèvres ne s'usent pas: El öpmekle dudak aşınmaz. A compter de ce jour: Bugünden başlayarak. A l'en croire: Söylediğine inanılacak olursa*). **29.** Bir adın başına getirilerek yapılan ünlemler yardım isteme, çağırma, kışkırtma, kovma, yada içki içilirken iyi şeyler dileme gibi anlamlarda kullanılır (*A moi!: Yetişin! Au feu!: Yangın var! Au voleur!: Hırsız var! A l'assassin!: Adam öldürüyorlar! Aux armes!: Silah başına! Au secours!: İmdat! A table, messieurs!: Sofraya buyurun, baylar! A votre santé!: Sağlığınıza!*). **30.** Zaman anlatan kimi sözcüklerin başına getirilerek belirteç yapmaya yarar (*A midi: Öğleyin, öğlen. A minuit: Geceyarısı. A la tombée de la nuit: Ortalık kararırken. A quand: Ne zamana?*). **31.** İki ad arasına geldiğinde ikincisini birincisinin tamlaması yapar ve Türkçedeki **-li** biçiminde sıfat anlamını kazandırır (*Aigle à deux têtes: İki başlı kartal. Un homme à barbe longue: Uzun sakallı bir adam*). **32.** Zaman anlatan kimi sözcüklerin başına getirildiğinde, yine buluşma

isteği belirtilen ve selâm yerine geçen deyimler yapılmasını sağlar (*A demain!: Yarına; yarın görüşürüz; yarına kadar allahaismarladık. Au revoir: Şimdilik allahaismarladık, hoşça kal*). **33.** Ulus anlatan dişil sıfatların başına getirildiğinde, o ulusa özgü olan tarzı anlatır (*A la française: Fransız yollu, fransızlar gibi. A la turque: Türk yollu, türkler gibi*). **34.** Kimi kez dükkân levhalarına yazılan simgesel ünvanların başına gelir (*A la boule d'or: Altın Top Mağazası*). **35.** Adreslerde ve sunularda sözün başına getirilir (*A Monsieur le Ministre du Travail: Sayın Çalışma Bakanına. Au Ministère de l'Education Nationale: Millî Eğitim Bakanlığına*). **36.** Etre eylemine yüklem olan bir ad yada sayı sıfatından sonra geldiğinde, iki yanın aynı durumda bulunduğu gösteren eksiltili bir anlatım verir (*Nous sommes dix à dix: Ona onuz, onar sayımız var*).

abaca er. Manila keneviri.

abacule er. Mozaik parçacığı.

abaissable s. Alçaltılabilir, indirilebilir, düşürülebilir (*Taux, chiffre, température abaissable*).

abaissant, e s. Alçaltan, küçülten, küçük düşüren.

abaisse diş. Yufka, pasta vb. için açılmış hamur, yufka.

abaisse-langue diş. hek. Dil baskısı.

abaissement er. 1. Alçalma; alçaltma (*Abaissement de la voix*). **2.** İnme; indirme (*Abaissement d'un store, des paupières*). **3.** Düşme; düşürme; düşürülme (*Abaissement de la valeur d'une monnaie; abaissement du niveau d'un liquide; abaissement de la température*). **4.** Gerileme, giçten düşme, düşkünleşmeye başlama (*Abaissement d'un empire*). **5.** Önemden, gözden, saygınlıktan düşme, düşürme. **6.** Alçalma, küçülme, onursuzluğa düşme (*L'abaissement où le sort les a jetés*). **7.** Nitelik düşüklüğü. **8.** Bile bile sıkıntılı ve düşük bir yaşam sürme (*Abaissement glorieux de l'humilité chrétienne*).

abaisser gçl. 1. İndirmek, aşağı çekmek (*Abaisser un abat-jour, un store, une voile*). **2.** Alçaltmak, küçük düşürmek (*Abaisser quelqu'un qui se vante*). **3.** Açmak (*Abaisser la pâte*). **4.** Budamak, kısaltmak, uçlarını almak (*Abaisser une branche d'arbre*). **5.** Düşürmek, kırmak (*Abaisser la température, un prix*). **6. mec.** Önemden, gözden değerden düşürmek (*Abaisser une puissance*). **§ S'abaisser. 1.** Alçalmak, inmek (*Le terrain s'abaisse vers la rivère*). **2.** Gönül indirmek, alçakgönüllü olmak, alçakgönüllülük göstermek

(*Quiconque s'abaissera sera élevé*). **3.** Alçalmak, küçülmek, boyun eğmek (*Les plus fiers sont quelquefois forcés de s'abaisser*). **4. S'abaisser devant qn:** Biri karşısında eğilmek, -in üstünlüğünü kabul etmek. **5. S'abaisser à qch:** -e fit olmak, razı olmak; tenezzül etmek (*S'abaisser à des compromissions*). **6. S'abaisser à f. qch, s'abaisser jusqu'à f. qch:** -cek kadar düşmek, -meye tenezzül etmek (*S'abaisser à faire une chose dégradante. S'abaisser jusqu'à trahir ses plus proches amis*).

abajoue diş. 1. (Kimi hayvanlarda) Avurt kesesi. **2. mec.** Sarkık yanak.

abalourdir gçl. Şaşkına çevirmek, sersemleştirmek, alıklaştırmak, hantallaştırmak, alığa döndürmek.

abandon er. 1. Yüzüstü bırakma; ilgiyi, ilişiyi, yardımı kesme (*Abandon de famille*). **2.** Bırakma, terketme, ayrılıp gitme (*Abandon de navire, du domicile conjugal*). **3.** Bir şey üzerindeki hakkından vazgeçme, bir şeyi başkasına bırakma (*Abandon d'un fonds au profit de la commune*). **4.** Vazgeçme (*Abandon d'une accusation*). **5.** Kullanmaz olma, artık kullanmama (*Abandon d'un projet, d'un type ancien de machine*). **6.** Kendini birinin dileğine, yargısına bırakma (*L'abandon envers Dieu*). **7.** Yüzüstü bırakılmışlık, bakımsızlık (*La pièce avait un air d'abandon*). **§ A l'abandon:** Yüzüstü bırakılmış, bakımsız (*Tu laisses aller tes affaires à l'abandon; Julien était à l'abandon*). **Laisser qch à l'abandon:** Bir şeyi bakımsız, yüzüstü, kendi haline bırakmak.

abandonnaire ad. Kendisine mal bağışi yapılan kimse; mal bırakılan kimse.

abandonné, e s. 1. Terkedilmiş, sokağa bırakılmış; yüzüstü bırakılmış (*Enfants abandonnés, une femme abandonnée*). **2.** Sahipsiz (*Biens abandonnés*). **3.** Terkedilmiş, boş, içinde artık kimsenin oturmadığı (*Maison abandonnée, village abandonné*).

abandonnement er. 1. Hükmüne bırakma (*Saint abandonnement à la Providence*). **2.** Yüzüstü bırakılmışlık, terkedilmişlik (*Je me suis trouvé dans l'abandonnement*). **3.** Bırakma, ilişiyini kesme.

abandonner gçl. 1. Bırakıp gitmek, koyup gitmek, ayrılmak (*Abandonner sa patrie, une école*). **2.** Bırakmak, salıvermek, azat etmek (*Abandonner un oiseau*). **3.** Yüzüstü bırakmak, terketmek (*Abandonner une femme*). **4.** Yardımı, ilişiyi kesmek (*Abandonner ses enfants, sa famille*). **5.** Yüz çevirmek, yüzüne bakmamak, desteksiz

bırakmak (*Ses alliés l'abandonnent*). **6.** Vazgeçmek, yarıda bırakmak (*Abandonner la lutte, la partie*). **7.** Kullanmaz olmak, gereksiz bulmak, sırt çevirmek (*Abandonner une hypothèse, une machine*). **8.** Oluruna bırakmak. **9. Abandonner qch à qn:** Bir şeyi birine bırakmak, vermek, başışlamak (*Abandonner ses biens à un proche parent*). **10. Abandonner qch à qch:** Bir şeyi -e bırakmak, vermek; -ile baş başa bırakmak, eline bırakmak (*Abandonner une ville au pillage. Abandonner un étudiant paresseux à son triste sort*). **11. Abandonner à qn le soin de f. qch:** Bir şey yapmayı birine bırakmak, onun eline vermek (*C'était à lui qu'on avait abandonné le soin de trouver une solution au problème*). § **S'abandonner:** **1.** Kendinden geçmek; yılmak, kendini kapıp koyvermek; serbest durmak. **2.** (Kadınlardan söz ederken) Kendini vermek, teslim etmek. **3. S'abandonner à qch:** Kendini bir şeye bırakmak, kaptırmak, kendini vermek, -e düşmek (*S'abandonner au désespoir*).

abaque er. 1. Çörkü denen eski bir hesap aleti. **2.** (Sütunlarda) Başlık tablası.

abasiye diş. hek. Yürüyememe, yürüyememezlik.

abasourdir gçl. 1. Sağıra çevirmek, gürültüden sersemleştirmek, başını kazan gibi yapmak. **2.** Bunaltmak; şaşkına döndürmek, allak bullak etmek (*Cette nouvelle m'a abasourdi*).

abasourdissant, e s. 1. Sağıra çeviren, sersemleştiren (*Un bruit abasourdissant*). **2.** Şaşkına çeviren, allak bullak eden (*Une nouvelle abasourdissante*).

abasourdissement er. 1. Sersemleşme, başı kazan gibi olma, bunalma, şaşırma. **2.** Sersemletme, bunalma, kulağını sağır etme.

abat er. 1. Kesme, kesip devirme (*Abat d'arbre*). **2.** Yıkma. **3. ç.** (Kesilen hayvanlarda baş, ciğer, böbrek, paça gibi) Sakatat (*Abats de poulet*).

abâtardir gçl. 1. Soysuzlaştırmak, yozlaştırmak, piçleştirmek. **2. mec.** Küçültmek, bozmak (*Il est des victoires qui exaltent, d'autres qui abâtardissent*). § **S'abâtardir:** Yozlaşmak, bozulmak, soysuzlaşmak (*Race qui s'est abâtardie*).

abâtardissement er. Soysuzlaşma, soysuzlaştırma; yozlaşma, yozlaştırma; bozma, bozulma.

abat-faim er. Konukların açlığını bastırmak için çıkarılan ön yemek.

abat-jour er. 1. Işık kesen, ışık siperi, abajur. **2.** Tepe penceresi. **3.** Güneş siperi; tente (*Elle fit un abat-jour de sa main*).

abattage, abatage er. 1. Ağaç kesimi (*Abattage d'un sapin à la scie*). **2.** Hayvan kesme, öldürme

(*Abattage d'un bœuf au merlin*). **3.** Gemiye kalafat için yatırma, karına etme (*Abattage d'un navire en carène*). **4. mec.** Azar, papara (*Nous allons lui flanquer un abattage*). § **A l'abattage:** Yok pahasına, çok ucuza (*Vente à l'abattage. Travailler à l'abattage*). **Avoir de l'abattage:** **1.** argo. İri yapılı olmak. **2. mec.** Kendini iyi satmak, satmasını bilmek. **3.** Başarılı olmak, gözde olmak (*Actrice qui a de l'abattage*).

abattant er. Masa kanadı (*L'abattant d'un comptoir, d'un secrétaire*).

abattement er. 1. Kesme, vurma, öldürme, devirme. **2.** Bitkinlik, dermansızlık, büyük yorgunluk, bıkkınlık. **3.** Umutsuzluk; ruhsal çöküntü. **4.** İndirme, düşürme (*Abattement des salaires*).

abatteur er. Kesici (*Abatteur d'arbre*). § **Abatteur de besogne, de travail:** Hamarat, kendisine iş dayanmaz kişi.

abattis er. 1. Kesilmiş ağaç, dal vb. yığını. **2.** Sakatat; kesilen piliç, tavuk ve kuşların baş, kanat, ayak gibi parçaları. **3. ask.** Dallardan, kütüklerden siper. **4. mec. hlk.** Kollar ve bacaklar. § **Numeroter ses abattis:** Bir kavga yada kazadan sonra bir yeri kırılmış mı kırılmamış mı diye kendini şöyle bir yoklamak.

abattoir er. 1. Kanara, mezbaha. **2. mec.** Kıyım, katliam. Toptan öldürme, kılıçtan geçirme (*Envoyer des soldats à l'abattoir*).

abattre gçl. 1. Devirmek, yıkmak (*Abattre des quilles avec une boule*). **2.** Kesmek, kırmak, devirmek (*Abattre un arbre*). **3.** Vurmak, öldürmek (*Abattre un animal*). **4.** Yenmek; vurup yere devirmek (*Abatte un adversaire*). **5.** Yıkma, yerle bir etmek (*Abatte un mur, une maison, une forteresse*). **6.** Düşürmek (*Abatte un avion*). **7.** Yatıştırmak, bastırmak, dindirmek (*La pluie abat la poussière*). **8.** Yorgun, bitkin kılmak, zayıflatmak (*Cette grosse fièvre l'a abattu*). **9. mec.** Kırmak, bozmak (*Abatte l'orgueil, le courage*). **10.** (Bir işi) Hemencecik, çabucak yapmak (*Abatte de la besogne, un travail*). **11.** Yan yatırmak (*Abatte un cheval pour le soigner*). **12.** Onarmak için, kalafat için yatırma (*Abatte un navire en carène*). § **S'abattre 1.** Düşmek, kapaklanmak, **2.** (Uçarken) Alçalmak (*Il s'abattit sur la poitrine*). **3.** Yatışmak, dinmek (*Le vent s'est abattu*). **4.** Gücü kalmamak; yılmak; umutsuzluğa düşmek, yılgınlığa kapılmak. **5. S'abattre sur qn, qch:** Birinin, bir şeyin üzerine çullanmak, atılmak; üşüşmek (*Aigle qui s'abat sur sa proie. On verra des nuées de concussionnaires s'abattre sur le trésor public*).

Tahsin Saraç

.....BÜYÜK.....

FRANSIZCA-TÜRKÇE
SÖZLÜK

.....
GRAND DICTIONNAIRE FRANÇAIS - TURC

